

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	4225200086
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4225200086.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpeného advokátom JUDr. Baltazárom Mucskom, so sídlom Palárikova 15, 811 04 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovanému Inter Trade Europe s. r. o., so sídlom Hradná 3, 945 01 Komárno, IČO: 45 938 831, o zaplatenie 892,01 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 58Cb/7/2025, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Komárno, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 58Cb/7/2025, je Okresný súd Komárno.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno listom č. 17Cn/1/2025-43 zo 14. januára 2025 v zmysle ustanovenia § 40 (účinného od 1. júla 2023) v spojení s ustanovením § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) postúpil spor Okresnému súdu Nitra z dôvodu kauzálnej nepríslušnosti Okresného súdu Komárno, argumentujúc, že na konanie vo veci je daná príslušnosť Okresného súdu Nitra. O postúpení veci upovedomil žalobcu cestou jeho právneho zástupcu, a to listom rovnako zo 14. januára 2025 (č. l. 41 spisu).

2. Okresný súd Nitra listom z 20. januára 2025 (č. l. 45 spisu) vec podľa § 43 ods. 2 CSP predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu svojho nesúhlasu s postúpením; vyslovil názor, že v predmetnej veci nejde o obchodnoprávny spor, ale o spor občianskoprávny. Uviedol, že skutočnosť, že žalobcom a žalovaným sú právnické osoby, neznamená automaticky, že sa jedná o obchodnoprávny spor. Žalobca sa v danom spore podanou žalobou domáha proti žalovanému regresného nároku na náhradu škody podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“). Uviedol ďalej, že

o obchodnoprávny spor ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“), prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 ObchZ považovať za obchodno-záväzkový vzťah (podľa tretej časti Obchodného zákonníka). Uplatnený regresný nárok sa však netýka podnikateľskej činnosti strán sporu, lebo vyplýva zo zákona č. 381/2001 Z. z. Poukázal na názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 2Ndc/19/2024 zo dňa 31. júla 2024, podľa ktorého v prípade regresného nároku na náhradu poistného plnenia poisťovne proti poisťníkovi, ktoré vzniklo z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla uplatňovaného na základe zákona č. 381/2001 Z. z., ide o občianskoprávny spor.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra [ktorého nadriadeným súdom (v obchodnoprávných sporoch) je Krajský súd v Bratislave] a Okresnému súdu Komárno (ktorého nadriadeným súdom je Krajský súd v Nitre) v zmysle § 43 ods. 2 CSP, po preskúmaní predloženého nesúhlasu a okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu je dôvodný a príslušným súdom na jeho prejednanie a rozhodnutie je Okresný súd Komárno.

4. Pri rozhodovaní o príslušnosti, vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

5. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

7. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca odvodzuje svoj nárok od poisťky č. 6 606 031 634 vystavenej ním ako poisťovateľom v prospech žalovaného ako poisťníka, pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, s účinnosťou od 17. decembra 2019 (č. l. 12 spisu). Dňa 5. októbra 2021 došlo k poistnej udalosti, v dôsledku ktorej poisteným motorovým vozidlom došlo k poškodeniu motorového vozidla vo vlastníctve spoločnosti Classicmechanik Kft (poškodený), ktorý si voči svojmu poisťovateľovi UNION Vienna Insurance Group Biztosító Zrt. uplatnil nárok na náhradu škody. Poverený likvidátor žalobcu označenému poisťovateľovi vyplatil refundáciu poistného plnenia predstavujúce náhradu škody v sume 313.433 maďarských forintov (HUF). Likvidátor žalobcu uplatnil voči žalovanému regresný nárok vo výške 892,01 eura, zároveň žalobca výzvou zo 7. februára 2022 vyzval žalovaného na zaplatenie náhrady poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za žalovaného vyplatil žalobca poškodenému v dôsledku škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla (č. l. 24 spisu).

12. Z predloženého nesúhlasu je zrejmé, že postupujúci Okresný súd Komárno odôvodnil postúpenie sporu Okresnému súdu Nitra tým, že nie je kauzálna príslušnosť súdom na konanie v predmetom spore, nakoľko na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Nitre je s poukazom na ustanovenie § 22 písm. d) CSP daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra. Tento s postúpením sporu nesúhlasí argumentujúc, že predmetom konania nie je obchodnoprávny nárok žalobcu, uplatnený regresný nárok sa netýka podnikateľskej činnosti strán sporu, ale vyplýva zo zákona č. 381/2001 Z. z., preto ide o spor občianskoprávny.

13. Hlavnou otázkou, ktorú bolo potrebné v predmetnom spore o príslušnosť posúdiť, je vzhľadom na vyššie uvedené otázka povahy sporu, teda či ide o obchodnoprávny spor alebo nie. Pre založenie kauzálnej príslušnosti súdov na konanie v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 ObchZ považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, nakoľko nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 ObchZ, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávneho sporu nepostačuje ani to, ak na strane žalobcu a na strane žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti (resp. fyzické osoby - podnikatelia), nakoľko rozhodujúca je právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

14. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom predkladajúceho súdu spočívajúcim v tvrdení, že predmetom konania je regresný nárok žalobcu ako poisťovateľa, ktorý sa netýka podnikateľskej činnosti sporových strán. Vzťah medzi zmluvnými stranami a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, konkrétne tu prejednávany nárok žalobcu na náhradu poistného plnenia vyplateného poškodenému vyplýva z § 12 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 Z. z. [v žalobe nesprávne uvedené ako „písm. g)“ - pozn. najvyššieho súdu], podľa ktorého poisťovateľ má proti poistenému právo na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody vrátane inej ujmy spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak poisťovateľ preukáže, že poistený spôsobil škodu vrátane inej ujmy motorovým vozidlom a bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti podľa § 10 ods. 1 až 4, v dôsledku čoho bolo sťažené alebo znemožnené riadne prešetrovanie poisťovateľom potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie. V danom prípade nie je relevantnou skutočnosť, že dotknutými stranami/subjektami poistnej udalosti, vrátane poškodeného, sú podnikatelia.

15. Najvyšší súd podporne poukazuje na uznesenie sp. zn. 3Ndob/43/2024 zo dňa 28. októbra 2024, v ktorom najvyšší súd dospel k totožnému záveru, že v konaní ide o vzťah občianskoprávneho charakteru a predmetom konania nie je obchodnoprávny spor, vychádzajúc z ešte skoršieho uznesenia sp. zn. 8Ndc/22/2023 zo dňa 24. januára 2024, v ktorom najvyšší súd vyslovil právny názor, podľa ktorého regresný nárok poisťovateľa v zmysle § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. sa netýka podnikateľskej činnosti sporových strán, keďže vyplýva zo zákona o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Uvedený právny názor je aplikovateľný aj v tu posudzovanej veci.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené, v predmetnej veci nejde o obchodnoprávny spor, preto nie je dôvod aplikovať § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdov pre obchodnoprávne spory. Postup Okresného súdu Komárno teda nebol správny. Pre úplnosť, poukazom na § 22 písm. d) CSP, najvyšší súd uvádza, že Okresný súd Nitra je príslušným na konanie v obchodnoprávných sporoch len pre obvod Krajského súdu v Nitre. Rovnako tak však je miestne príslušným súdom aj pre spory občianskoprávnej povahy, ak je táto miestna príslušnosť daná v zmysle § 13 až § 15 CSP podľa sídla, resp. trvalého pobytu žalovaného (prípadne je daná táto miestna príslušnosť podľa § 16 až § 20 CSP). Avšak vzhľadom k tomu, že žalovaný nemá sídlo v obvode Okresného súdu Nitra a nejde o obchodnoprávny spor, Okresný súd Nitra nie je kauzálna a ani miestne príslušným na prejednanie tohto sporu. Naopak, Okresný súd Komárno je podľa § 13 CSP príslušným súdom na konanie v sporoch, v ktorých nie je založená obchodnoprávna kauzálna príslušnosť, pokiaľ má žalovaný adresu sídla, či pobytu v jeho

obvode.

17. Sumarizujúc vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Komárno je dôvodný, preto rozhodol, že súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie tohto sporu je Okresný súd Komárno, a to z toho dôvodu, že žalovaný má adresu sídla v obvode Okresného súdu Komárno (§ 13, § 15 ods. 1 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.